

Simo
Ojanen

Neljä ällää kuusipuussa

Simo
Ojanen

Neljä ällää kuusipuussa

 SAGA
EGMONT

Simo Ojanen

Neljä ällää kuusipuussa

SAGA Egmont

Neljä ällää kuusipuussa

Cover image: Shutterstock

Copyright © 1987, 2020 Simo Ojanen and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788726486230

1. e-book edition, 2020

Format: EPUB 2.0

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

SAGA Egmont www.saga-books.com - a part of Egmont,
www.egmont.com

Ensimmäinen

Leila koetti pujahtaa huoneeseensa vaivihkaa, mutta ehti vetäistä oven vasta puolittain kiinni, kun serkku jo rynnisti sisään.

- Leikku, mitä sä nyt teet? Saaks mä leikkiä tällä nukella?

- Usko nyt Sari, et saa. Sä jo yhden nuken rikoit. Anna mun nyt vaihtaa rauhassa edes filmi kameraan. Hillevi lähtee justiin niihin juhliinsa ja mä haluan ottaa siitä vielä muutaman kuvan.

- Kummonen se kamera on sisältä, näytä Leikku! Kuin siinä on semmonen luukku? Mitä sä nyt teet?

- Voi Sari, et sähläis nyt niin kauheesti koko ajan. Saatko sä kotonakin meuhtoo tollai? Eiks sun vanhempas koskaan hertsaa?!

Sari kieppui kuin väkkärä puolelta toiselle. Leila yritti sivusilmällä seurata sen pyrähtelyjä. Hän repäisi filmikotelon auki ja kaivoi rullan muovikotelosta.

- Keltä sä oot saanu tämän kukkopillin? Soiko tää? Karmee ääni. Oho, nyt se putosi Onneks se ei menny rikki.

- Sä oot toivoton tapaus, Leila ähersi filmiä kameraan. Juuri nyt hänen olisi tehnyt mieli tarttua tätä kuusivuotiasta kiusankappaletta viileän ystävällisesti leteistä kiinni ja kiikuttaa ulos rauhoittumaan.

Olohuoneesta kuului samassa Ossi-sedän remakka nauru, sitten joku kimitti korkealla äänellä hetken ja äkkiä kaikki kajahtivat nauramaan. Kimittäjä oli varmaankin Impi-täti, joka matki jotakin ihmistä. Lusikoidessaan äsken täytekkua suihinsa Leila oli häthätää laskenut vieraat.

Isonsiskon ylioppilasjuhlissa oli tämä eläväinen serkunpirpana mukaan luettuna seitsemäntoista ihmistä ja yksi kaksikuinen kissanpentu.

Hillevi oli vielä kirjoitusten jälkeenkin vängännyt, ettei mitään juhlia pidetä. Leila muisti, kuinka Hillevi oli seissyt huoneensa ovella ja julistanut suureen ääneen:

»Mitä juhlamista jossain lakinräyskässä on, vaikka se onkin valkoinen! Mä en suostu mihinkään ällöttäviin plääplääp-pileisiin. Järkätäkää mulle ekaks opiskelupaikka jonnekin, niin juhlitaan sitten vaikka kaks päivää!» Ovi oli lämähäntynyt kiinni ja äiti oli huoahantanut väsyneesti ja lähtenyt keittiöön.

Mutta sitten paljastui, että Hillevi oli saamassa neljä ällää. Äiti suostutteli ja rukoili ja lopulta Hillevi antoi periksi. Juhlat järjestettiin. Seitsemäntoista vierasta, joista suurin osa sukua ja loput lähinaapureita ja äidin työkavereita, joitten kuului äidin mielestä ehdottomasti olla kaikissa perheen hiluissa mukana. Vaikka eipä heillä näitä juhlia Leilan muistaman mukaan kovin taajaan ollut. Viimeksi oli ollut isän hautajaiset viisi vuotta sitten.

- Kenen kuva tää on? Mitä täällä takana lukee?

- Voi jukra, sen sä Sari annat olla rauhassa! Leila meni ja sieppasi Pasin kuvan Sarin käsistä ja sujautti sen laatikkoon papereitten alle. Hän tuuppasi jo tyttöä ovea kohti. - Nyt lähdetään! Otetaan lisää kuvia Hillevistä ja muista. Säkin pääset kuvaan.

- Hei, mä haluaisin soittaa tätä sun kitaraa, Leikku. Kuin tätä pidetään? Mitä nää ruuvit on?

- Sari! Eiks me sovittu, ettei kitaraan kajota! Leila tempasi kitaran serkun käsistä ja asetti sen takaisin naulaan. Hän töni Saria puoliväkisin mukanaan, mutta tyttö harasi vastaan ja repäisi samalla seinältä Eppu Normaalin julisteen. Onneksi se säilyi ehjänä. Leila puri hammasta ja yritti säilyttää malttinsa, vaikka mielessä kuohui.

- Sari, otetaan kuva Neumannistakin. Sä saat pitää sitä sylissä, kun et vaan riiputa sitä hännästä taas. Mennään nyt ennen kuin se ehtii lähteä!

Leila tempasi oven auki ja työnsi Sarin edellään olohuoneeseen. Juuri samalla hetkellä kyrmynskainen punakka Ossi-setä kilisti kahvikuppiin niin kovaa, että Leilasta oli ihme, että kuppi säilyi ehjänä. Puheenpälätys taukosi, katseet kääntyivät. Hiuksensa harmaaksi värjännyt Rauha-täti vilkuili ympärilleen merkitsevästi: kai te nyt huomaatte, että se on minun mieheni, joka kohta puhuu ...

Leilaa ällötti. Pitikö joka paikassa olla aina niin hirvittävän virallisia. Puhe Hilleville! Mitä se oikein kaivoi pukunsa taskusta? Silmälaseja? Ei voinut olla totta: se oli varta vasten kirjoittanut puhuttavansa paperille. Ja papereita näytti olevan monta liuskaa. Leila kohtasi vaivihkaa Hillevin tympääntyneen katseen. Hillevi osoitti sormellaan kelloa. Leila nyökkäsi myötätuntoisena. Hän näytti kameraansa ja viittasi ulos. Hillevi pyöräytti kieltäen päätään. Oli pakko kuunnella, kun arvoisa suvun vanhin puhui ...

- Mukava kun joku puhuu, kuului mummon särisevä ääni jostain sohvan uumenista.

- No puhuu sitten eikä meinaa! Impi-täti heitti suorasukaiseen tapaansa ja siemaisi kahvinlopun kupistaan. Rauha-tädin vilkaisu oli vähintäänkin murhaava. Mutta Leila piti äidin vanhemmasta sisaresta, Impi-tädistä ja Impin myhäilevästä Aarnesta. Niillä oli pikkuinen maatila parinkymmenen kilometrin päässä. Siellä Leila oli kuin kotonaan. Kun Impi-täti ja Arne äsken rymistelivät pihaan kymmenen vuotta vanhalla autonrötisköllään, Impitäti tuikkasi melkein ensi töikseen tuliaisia hänellekin: »Tarttee kai pikkusiskokin jotain.»

Leila kiinnitti kameraan uuden salamakuution ja jäi odottamaan. Ossi-setä oli saanut lopulta paperinsa

suoristetuksi pöydällä, notkautti polviaan, imaisi ilmaa keuhkoihinsa ja antoi katseensa vaeltaa seurakuntansa yli.

- Rakkaat, ei kun piti sanomani hyvät ihmiset ja erikoisen sydämellisesti sinä velivainajani tytär Hillevi. Sinulla on tänään suuri ja varmasti unohtumaton juhlapäivä. Ihmiselossa ei montakaan juhlahetkeä ole. On koulua ja opiskelua ja sitten työtä. On perheen perustaminen ja uuden sukupolven kasvattaminen ja tuota ... niin: minä muistan sinut Hillevi jo pienenä pellavapäänä, kun riipuit isäsi takinliepeessä siellä Saarentaustan mökillä ja muistan kuin eilisen päivän, kun isäsi kanssa menimme ...

- Ei nyt alvariinsa näitten isästä puhuta. Tyttöillä on kohta jo poru kurkussa, Impi-täti puhkesi puhumaan kovalla äänellä. - Ei Auliksen kuolemasta ole kulunut vielä viittäkään vuotta.

Ossi-setä hämmentyi ja punastui entisestään, yritti jatkaa, mutta sai yskänpuuskan. Leila vilkaisi Hilleviin, mutta näki vain ruusujen varjoon jäykistyneen valkolakkisen pään. Leilallekin tuli jotenkin ontto olo, vaikkei hän isää kovin selkeästi enää muistanutkaan. Juuri nyt hän olisi halunnut karata näitten supisevien ihmisten joukosta pois oman huoneensa yksinäisyyteen.

- Anteeksi ... minä kyllä tarkoitin ... tulee vaan kaikenlaisia mieleen tämmöisenä juhlahetkenä, Ossi-setä koppasi paperit pöydältä yrmeänä, rutisti ne palloksi ja sulloi taskuun. - Hillevi, meinasin vain sanoa, että ... elämässä ei ole liikaa juhlahetkiä ja me onnittelemme sydämestämme sinua tänä juhlapäivänäsi! Tällaisena hetkenä tulee väistämättä mieleen ...

- Leikku, missä se Neumanni on? Sari rynnisti paikalle ja rupesi repimään hihasta.

- Makuuhuoneen nurkassa korissa, mutta et sitten kiusaa sitä, Leila sopotti Sarin korvaan. - Saat pitää sitä

sylissä, kun otetaan kuva, hän lupasi pois säntäävälle serkulle. Leila huomasi Hillevin nousevan jo toiveikkaana puoleksi ylös, mutta kun Ossisedän puhe vain jatkui ja jatkui, hän valahti takaisin istumaan.

- ... kuinka vaiherikas onkaan ihmisen elämä. Kun minä ajattelen omaa lapsuuttani ja nuoruuttani, en voi olla kertomatta ...

- Leikku, se ei ole siellä! Sari hihkaisi makuuhuoneen ovelta. — Jos se on karannu!

- Ssshhhhh ... hiljaa, suhisi Rauha-täti närkeästyneenä.

- ... sinä elät nyt Hillevi elämäsi herkimpiä hetkiä ja omasta puolestani toivoisin sydämestäni ...

Leila sysäsi kameran lipaston päälle ja livahti makuuhuoneeseen. Totta. Neumannin kori oli tyhjä! Leila heittäytyi lattialle ja kurkisteli sänkyjen alle. Hän tunnusteli joka puolelta vuoteita. Neumanni kaivautui usein peittojen alle. Hän vetäisi sängyistä päiväpeitteet kokonaan pois.

- Näkyyks sitä? Sari kurkotteli.

- Ei, Leila huokaisi ja mietti vimmatusti, minne Neumanni olisi voinut livahtaa. Olohuoneeseen? Tuskin. Ihmisiähän se juuri oli paennut ja ryöminyt omaan koriinsa. Olohuoneessa Ossi-setä puhui puhumistaan.

- Neumanni, Leila kuiskasi. - Kisu kisu ... ksss ... ksss ... ksss ...

- Jos se pääsi livahtamaan ulos, kun miehet kävi tupakalla pihalla! Leikku, mitä jos joku iso koira syö sen! Sarin ääni vapisi. - Tai auto ajaa päälle!

- Älä puhu tollasia! Leilakin hätäntyi ja näki jo melkein kuin painajaisunessa, kuinka pieni suloinen Neumanni juoksi hätäntyneenä autojen seassa. Sitten vain korvia vihlova jarrutuksen ääni ja Neumanni makaamassa ... ei ikinä! Leila säntäsi saman tien olohuoneeseen mistään piittaamatta.

- Hei kuulkaa, onks kukaan nähnyt Neumannia!?
Anteeks nyt vaan Ossi-setä ja kaikki muut, mutta mä en löydä sitä mistään!

- Hyvänen aika, äiti hätääntyi keittiön ovella. - Olisko se jotenkin päässyt ulos. Onko kukaan nähnyt hetkeen aikaan Neumannia?!

- Ketä? mummokin havahtui. - Onko se sen Anteron poikia?

- Mummo, se Neumanni on Leilan kissanpentu, Hillevi kiirehti selittämään.

- Mä en rupee, jos sille on sattunut nyt jotain, Leila pidätteli itkua.

- Nyt joka ainoa etsimään sitä Neumannia ja sassiin!
Impi-täti rupesi hätistelemään kaikkia liikkeelle. Vain Ossi-setä ja Rauha jättäytyivät mielenosoituksellisesti istumaan. Hillevi suihkaisu ohimennessään Leilalle, että hänen oli nyt pakko lähteä. Hän oli jo nyt puoli tuntia myöhässä sovitusta.

- Kisu kisu ... Neumanni ... missä Neumanni ... ksss ...
ksss!

Huoneissa alkoi vimmattu Neumannin etsintä. Sarille tuupattiin käteen taskulamppu ja hän sai luvan tutkia kaappien ja sänkyjen alustat. Arne oli kuulevinaan vikinää ja hajotti olohuoneen kulmasohvan alkutekijöihinsä. Äiti ja Impi-täti etsivät karkulaista keittiön kaapeista ja eteisestä. Vieraat kurkkivat ja kyyristelivät. Naapuritalon lihava mies retkotti kyykkysillään makuuhuoneen ovella ja kutsui kutsumistaan Neumannia.

- Näkyykö siellä Neumannia?

- Ei näy eikä kuulu.

- Kuka sen näki viimeksi?

- Kukaan ei muista.

Impi-täti tuli totisena Leilaa vastaan eteisessä.

- Kuule Leila, se sun kissas ei ole kyllä sisällä.

Sitä on haettava ulkoa.

- Mutta miksei kukaan huomannu sitä.

- On tässä sen verran kuljettu ovissa ... hirvittävää vain, kun tuolla kadulla on niin mahdoton liikenne. Eiköhän ruveta nyt haeskelemaan sitä näistä lähinaapureista.

- Niin kai sitten, Leila huohti ja juoksi pihalle tutkimaan pensaiden ja kukkapenkien alustoja. Hän käänteli lehtiä ja oksia. Perhosiä kiepsahteli orvokkipenkin yllä. Aurinko porotti ja hänelle tuli samassa tuskainen olo.

Juhlaväkikin alkoi valua ulos. Impi-täti kuului komentavan ihmisiä kuin sotaväessä konsanaan. Se oli saanut Ossi-sedän ja Rauhankin irtaantumaan tuoleistaan. Juhlavaatteissaan sinne tänne säntäilevät ihmiset saattoivat joistakin sivullisista näyttää kuin hupifilmistä karanneilta.

Leila juoksi portista kadulle ja suoraan vastapäisen naapurin, Järvisten pihaan. Niitten kymmenvuotias Tiina peseskeli pyöräänsä nurmikolla.

- Moi Tiina! Oleksä nähny meidän Neumannia?

- Neumannia?! Ai niin, sitä sun kissaa. Onks se karannu?

- On. Oleksä nähny?

- En. Onks se kauan ollu karussa?

- On se ainakin tunnin. Kuule, jos sitä näkyy, ota se kiinni ja tuo meille tai tulet sanomaan. Jookos?

- Joo. Raapiiks se?

- Ei, kun sen ottaa syliin kiltisti. Moi taas, mä menen haeskelemaan muualta.

Kadulla Leila oli törmätä pariin kulmakunnan pikkutenavaan, jotka kaahasivat pyörillään jalkakäytävää.

- Kauheeta, mitä te tollai rallaatte! Leila säikkyi.

- Me etsitään sitä sun kissaa. Joku akka sano, että me saadaan kymppi, jos me löydetään se.

Leila arvasi kysymättäkin, että Impi-täti oli ollut asialla. Tiedä vaikka se hälyttäisi vielä poliisin ja palokunnankin Neumannia etsimään ...

Seuraavan talon pihamaalla oli hiljaista. Ikkunan takana istui tuijottamassa isokokoinen pitkäkarvainen kissa, joka näytti seuraavan hänen jokaista liikettään. Leila kierteli pihamaata ja kurkkaili puitten alle. Neumannia ei näkynyt. Leila nousi jo portaat ylös, kun muisti, että talossa asui kaksi vanhaa sisarusta, jotka saattoivat tähän aikaan olla päivätorkkuilla. Turha heitä oli herättää. Parasta painella seuraavaan taloon.

Autoja hurauteli ohi ja kaikilla oli kova vauhti! Missä Neumanni saattoi olla? Hän oli koko ajan kuulevinaan korvissaan Neumannin hätääntyneen vikinän. Leilaa heikotti. Hän oli menossa jo seuraavan talon portista, kun kuuli itseään kutsuttavan. Hän pysähtyi ja kääntyi ja näki Sarin kipittävän kotoa päin. Nyt oli tapahtunut jotakin.

- Leikku! Leikku! Tule pian kotiin!
- Miks?! Leila jähmettyi paikalleen.
- Neumanni on löytynyt!
- Mitä? Onks se ... elossa?!
- On on, tule heti katsomaan, Sari virnisti ja lähti pinkomaan edeltä.
- Missä se oli? Leila huusi Sarin perään.
- Arvaa?
- Jossain komerossa tai ... omenapuussa?
- Arvaa vielä kerran ...

Leilaa sieppasi. Tuo kiusankappale panttasi tietoa kuin suurtakin aarretta. Hän päätti olla kyselemättä enää mitään.

- Se oli sun koulurepussa! Sari paljasti juuri, kun he astuivat portista sisään. Leila pinkoi kaikkien ohi suoraan omaan huoneeseensa. Ja siellä hänen resuisen koululaukkunsa pohjalla karkulainen pyöritteli ihmeissään päätään ja tiiraili ympärillään pällisteleviä ihmisiä. Leila kumartui alas ja otti Neumannin hellävaraisesti käsiinsä ja painoi rintaansa vasten.

- Voi kultamussukka, hän paijasi ja silitti. - Kuka tän löysi?

- Minä, Impi-täti myönsi. - Rupesin hakemaan täältäkin, kun aattelin, että kun se on sun kissa niin sun tavaroihis se itensä änkee. Tiedän minä kissojen tavat ja meiltähän Neumannikin on kotoisin ...

- Mä arvasin, Leila hymyili. - Kiitos. Mä tulen teille taas juhannuksen jälkeen pikkupiiaks ...

- Tulkaas nyt kaikki kissanjahtaajat suolaselle palalle! äiti ilmaantui oviaukkoon. Vieraat lähtivät. Leila jäi Neumannin kanssa kahden.

- Senkin mussukka, Leila raaputti Neumannia korvan takaa. - Ethän mene enää tollasiin hassuihin piiloihin? Sä et arvaa, kuin paljon mä tykkään susta!

Toinen

Pääsky puhkoivat väräjäivään sineen näkymättömiä viiltojaan. Aurinko rävötti hehkuvan kuumana, kun Leila laski pyykkikorin nurmikolle ja rupesi ripustamaan pyykkiä naruille. Kesä ja aurinko ja tämä leppeä tuuli ja samettinen ruoho ja - loma! Kun vielä voisi heittää todistuksenkin pyykkikoneeseen ja pesaista pikaohjelmalla paremmat numerot! Matematiikka 6, englantia 6, ruotsi 6 ... Ei lohduttanut paljonkaan, vaikka muut numerot olivatkin sitten seiskoja ja kahdeksikkoja. Musiikki oli peräti yhdeksän niin kuin äidinkielikin. Isosisko vetäisi kirjoituksista suitsait neljä ällää eikä ollut siltikään tyytyväinen.

»No, onhan tämä sentään ... luokaltas kuitenkin pääsit ...», äiti oli hypistellyt todistusta ja vilkaissut vielä paperin toisellekin puolelle, jos vaikka siellä olisi ollut tarjolla siedettävämpiä numeroita. Äiti ei ollut tyytyväinen, mutta Hillevin menestys auttoi häntäkin. Oli sentään joku, jota voitiin suvulle ja tutuille ylistää, ja jos joku sattui kysäisemään hänestäkin jotain, äiti saattoi ykskantaan tokaista: »Ihan kohtalaisen todistuksen Leilakin sai ... sellaista turvallista keskitasoa ... »

- Leila, levitä ne pussilakanat sille perimmäiselle narulle! Impi-täti ilmaantui saunan ovelle. - Yritä ripustaa ne niin taajaan, että sun t-paitas mahtuu sinne vielä. Kyllä nyt kuivuu, siellähän tuulee tosissaan.

- Selvä. Hei, saaks nää lakanat pistää kaksinkerroin?

- Pistä vaan. Minä koitan silittää ne vielä tässä ehtoopäivällä kahvin jälkeen.